МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
14 травня 2021 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році

Полтава 2021

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році (м. Полтава, 14 травня 2021 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2021. –328 с.

© Полтавська державна аграрна академія (ПДАА)

ПОШИРЕННЯ ТА НОЗОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО КАНАЛУ ОВЕЦЬ У ГОСПОДАРСТВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мельничук В.В.,
кандидат ветеринарних наук, доцент
Євстаф'єва В.О.,
доктор ветеринарних наук, професор

Вивченню та визначенню складу збудників нематодозів травного тракту овець в умовах різних природно-кліматичних зон України наразі приділяється недостатньо уваги. Найбільш детально видовий склад нематод, зокрема збудників стронгілятозних інвазій овець на території Харківської, Кіровоградської, Полтавської, Херсонської, Хмельницької і Львівської областей було вивчено Шеховцовим В. С. у 1990 році. На території досліджуваних областей вчений виявив 12 видів нематод, а саме: *H. contortus, Ostertagia circumcincta, O. trifurcata, Trichostrongylus axei, T. colubriformis, T. vitrinus, Nematodirus spathiger, Cooperia curticei, C. oncophora, B. trigonocephalum, Ch. ovina, Oe. venulosum* [5]. Поряд з тим дослідник не вказав на наявність інших збудників нематодозів травного тракту овець. Слід зауважити, що більш сучасні дослідження науковців щодо поширення та фауни нематод травного каналу овець мають фрагментарний характер [1–4]. У зв'язку з цим, встановлення поширення нематодозів травного каналу овець в різних регіонах України є актуальним питанням, що порубує вирішення.

Мета роботи полягала у встановлені поширення та нозологічного профілю хвороб овець, викликаних нематодами травного каналу, на території Київської області.

Дослідження проводилися упродовж 2015–2020 рр. на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавської державної аграрної академії. Досліджували органокомплекси травного каналу від овець, що надходили з Київської області методом повного гельмінтологічного розтину різних відділів кишечнику. Ідентифікацію гельмінтів до виду проводили за визначниками К. І. Скрябіна та ін. та В. М. Івашкіна та ін. Інвазованість овець збудниками нематодозів травного тракту визначали за показником екстенсивності інвазії (ЕІ, %) та інтенсивності інвазії (ІІ, екз./гол.).

За результатами гельмінтологічного розтину органів травного каналу овець, що утримувалися у вівцегосподарствах Київської області, встановлено значне поширення гельмінтів рядів Trichurida (Skrjabin et Schulz, 1928; Spassky, 1954,) Strongylida (Railliet et Henry, 1913), Rhabditida (Chitwood, 1933) та Oxyurida (Skrjabin, 1923). Середній показник інвазованості тварин збудниками нематодозів травного каналу становив 72,48 %. Найбільш часто діагностували стронгілятози травного каналу, скрябінемоз та трихуроз, екстенсивність яких становила 72,48 %, 53,02 % та 43,62 % відповідно.

Встановлено, що стронгілятозна інвазія овець була викликана нематодами *H. contortus*, *O. circumcincta*, *T. colubriformis*, *N. spathiger*, *Oe. venulosum* та *Ch. ovina* – збудниками гемонхозу, остертагіозу, трихостронгільозу, нематоді-

розу, езофагостомозу та хабертіозу, екстенсивність яких коливалась в межах від 47,65 до 58,39 %, а інтенсивність інвазії, від 18,01 до 34,68 екз./гол.

В умовах досліджуваного регіону трихурозна інвазія була викликана нематодами *T. ovis* та *T. skrjabini*, екстенсивність яких складала 51,01 та 30,87 % за ІІ – 30,92 та 23,91 екз./гол. відповідно.

Серед стронгілят травного тракту найбільш поширеними виявилися *H. contortus*, *O. circumcincta*, *N. spathiger* – збудники гемонхозу, остертагіозу та нематодірозу (ЕІ – 58,39 %, за ІІ – 16,62; 34,68 та 18,01 екз./гол. відповідно). Дещо менше – у 54,36 % тварин діагностували трихостронгільоз (ЕІ – 54,36%, ІІ – 30,60 екз./гол.).

Езофагостомоз та хабертіоз діагностували у 47,65 % тварин з показниками інтенсивності інвазії 29,55 та 23,63 екз./гол. відповідно.

Збудники скрябінемозу та стронгілоїдозу ідентифіковано як *Sk. ovis* та *S. papillosus*, де екстенсивність інвазії відповідно становила 53,02 та 27,52 %, а інтенсивність інвазії – 18,68 та 4,02 екз./гол.

Висновок. Встановлено, що нематодози травного тракту є поширеними хворобами овець на території вівцегосподарств Київської області, де середня інвазованість тварин становила 72,48 %. Домінуючими інвазіями виявилися гемонхоз, остертагіоз, нематодіроз, скрябінемоз та трихуроз, де показники інвазованості коливалися в межах від 43,62 до 58,39 %.

Список використаних джерел

1. Богач М. В., Бездєтко Л. Є., Кравець С. М. Поширення стронгілоїдозної інвазії серед овець різного віку. *Аграрний вісник Причорномор'я*. 2010. Вип. 54. С. 15–19.

2. Бойко О. О. Гельмінтофауна овець і кіз Дніпропетровської області. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2015. Вип. 6 (2). С. 87–92.

3. Власенко О. А., Стибель В. В. Епізоотологічна ситуація щодо інвазійних захворювань овець у господарствах Сумської області. *Науковий вісник ЛНІВМ та БТ ім. С. З. Гжицького*. 2012. Т. 14, № 2 (52). С. 44–48.

4. Євстаф'єва В. О., Гришко А. О., Перебийніс О. В. Нематодіроз у складі мікстінвазій травного каналу овець в умовах господарств Полтавської області. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: зб. наук. праць*. 2016. Вип. 33, Ч. 2. С. 131–134.

5. Шеховцов В. С. Система профилактики желудочно-кишечных стронгилятозов овец на Украине: автореф. дис. ... доктора вет. наук: 03.00.20. Москва, 1990. 50 с.

Киричко О.Б., Савченко В.О.
ВПЛИВ ОБМІННИХ ПРОЦЕСІВ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ КОРІВ 247

Коне М.С.
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ КАЛІЦИВІРОЗУ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА 249

Коне М.С.
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ У СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА 251

Корчан Л.М., Корчан М.І.
ПОШИРЕННЯ КНЕМІДОКОПТОЗУ СЕРЕД ПАПУГ 253

Кравченко С.О., Локес-Крупка Т.П., Канівець Н.С., Бурда Т.Л.
УЛЬТРАСОНОГРАФІЯ СЕЧОВОГО МІХУРА КОТІВ ЗА УРОЛІТІАЗУ 254

Кручиненко О.В.
ПІДГОТОВКА ТА АНАЛІЗ КІЛЬКІСНИХ ДАНИХ В БІОЛОГІЇ 256

Кулинич С.М., Омельченко Г.О., Авраменко Н.С., Онищенко А.В.
АНАЛІЗ ХІРУРГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «ВЕТКОМФОРТ» 258

Кулинич С.М., Омельченко Г.О., Авраменко Н.О.
«ЛИСТАЮЧИ НЕТЛІННІ ПАМ'ЯТІ СТОРІНКИ… » 260

Мельничук В.В., Євстаф'єва В.О.
ПОШИРЕННЯ ТА НОЗОЛОГІЧНИЙ ПРОФІЛЬ НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО КАНАЛУ ОВЕЦЬ У ГОСПОДАРСТВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ 262

Мельничук В.В., Коваленко С.О.
БОВІКОЛЬЗ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ – ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЇ ТА БІОЛОГІЇ ЗБУДНИКА 264

Михайлютенко С.М.
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ОЛІЇ 266